

**Mahla – koivun
eliksiiristä
lisäarvoa
maaseudulle –
hanke**

**Päätöstilaisuus
18.8.2022**

**Mari Sarvaala
projektipäällikkö**

Ohjelma klo 13-16

- Tervetuloa; Mari Sarvaala, LAB-ammattikorkeakoulu
- Koivun monikäytöllä lisäarvoa; Jari Miina, Luonnonvarakeskus LUKE
- Mahlan käsittely: säilyvyys ja konsentroidi; Heidi Rutila, LAB-ammattikorkeakoulu
- Kokemuksia mahlan keruusta ja osuuskuntatoiminnasta; Pasi Kauppi, metsänomistaja
- TAUKO (n. klo 14-14.30)
- Mahlan vientitarkastelu; Jukka Lähteenkorva, FoodKnow
- Yritysnäkökulma vientiin; Minttu Jores ja Asko Rantanen, Natural Nordic
- Miten tästä eteenpäin; Jukka Selin, Lahden Seudun Kehitys LADEC
- Keskustelua ja päätös; Mari Sarvaala, LAB-ammattikorkeakoulu

Mahla – koivun eliksiiristä lisäarvoa maaseudulle -hanke

- Toimijat: LAB-ammattikorkeakoulu, Lahden Seudun Kehitys LADEC, Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme
- Rahoitus: Manner-Suomen maaseuturahasto, Hämeen elykeskuksen kautta
- Kesto 1.4.2021-31.8.2022
- Hankealueena Kanta- ja Päijät-Häme
- Toimenpiteet: laajemmin koivun luonnontuotteiden hyödyntämistä koko Hämeessä, **tuottaja-hyödyntäjäverkosto, mahlan reunaehtojen selvitys (säilyvyys, potentiaali), liiketoimintamallit, tiedottaminen**

Kuva: Tiina Mansikkamäki

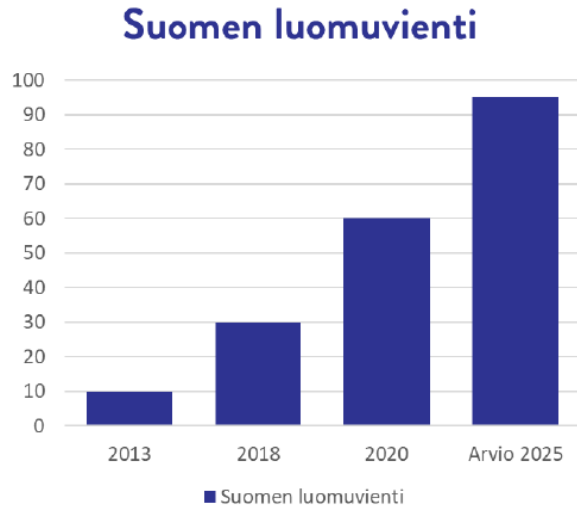
Hankkeen tausta

- Kiinnostus luonnontuotteiden hyödyntämiseen on lisääntynyt viime vuosina.
- Puuvesi tuodaan Suomeen maailmalta, miksei mahlaa käytettäisi?
- Suomessa muutama mahlakeskittymä ja yritys, joista tuotteita pääosin vientiin
- Mahla käsittelemättömänä alueellinen lähituote, koska helposti pilaantuvaa
- Päijät-Hämeessä tehty taustatyötä, mitkä tuotteet kiinnostaisi metsänomistajia puuntuotannon ohella
- Lisätuotteita ja -tuloja maaseudun pienyrittäjille
- Koivun puuntuotannollinen arvo olematon

Kuva: Tiina Mansikkamäki

Luomuvienti vetää

LUOMUVIENNIN PÄÄMARKKINAT

1. Saksa
2. Ruotsi ja muut Pohjoismaat
3. Muut Keski-Euroopan maat (mm. Ranska, Italia, Hollanti)
4. Kiina, Japani
5. USA

LUOMUVIENNIN PÄÄTUOTERYHMÄT

1. Myllytuotteet
2. Maitojalosteet
3. Leipomotuotteet
4. Luonnontuotteet

↓
Päätuotteita luonnonmarjat ja mahla

Luomuviennistä lähes puolet oli puolivalmisteita ja vain 10 % raaka-aineita.

Luomuelintarvikkeiden vientiselvitys:
<https://proluomu.fi/wp-content/uploads/2018/04/luomuelintarvikkeiden-vientiselvitys-2020.pdf>

Luomu Suomessa 2021:
<https://proluomu.fi/wp-content/uploads/2018/03/luomu-suomessa-2021-.pdf>

Hankkeen tavoitteet

- 1. Alueellinen tuotantoketju: syntyy tuottaja-hyödyntäjäverkosto (Mhy)
- 2. Mahlan reunaehdot: laatuvaatimukset, säilyvyys, konsentointi, lainsäädäntö (LAB)
- 3. Liiketoimintamahdollisuudet koivun tuotteille: tietoa, malleja ja laskelmia (LADEC)
- 4. Tiedon tuottaminen: julkaisuja ja tilaisuuksia (kaikki)

Kuva: Tiina Mansikkamäki

verkosto

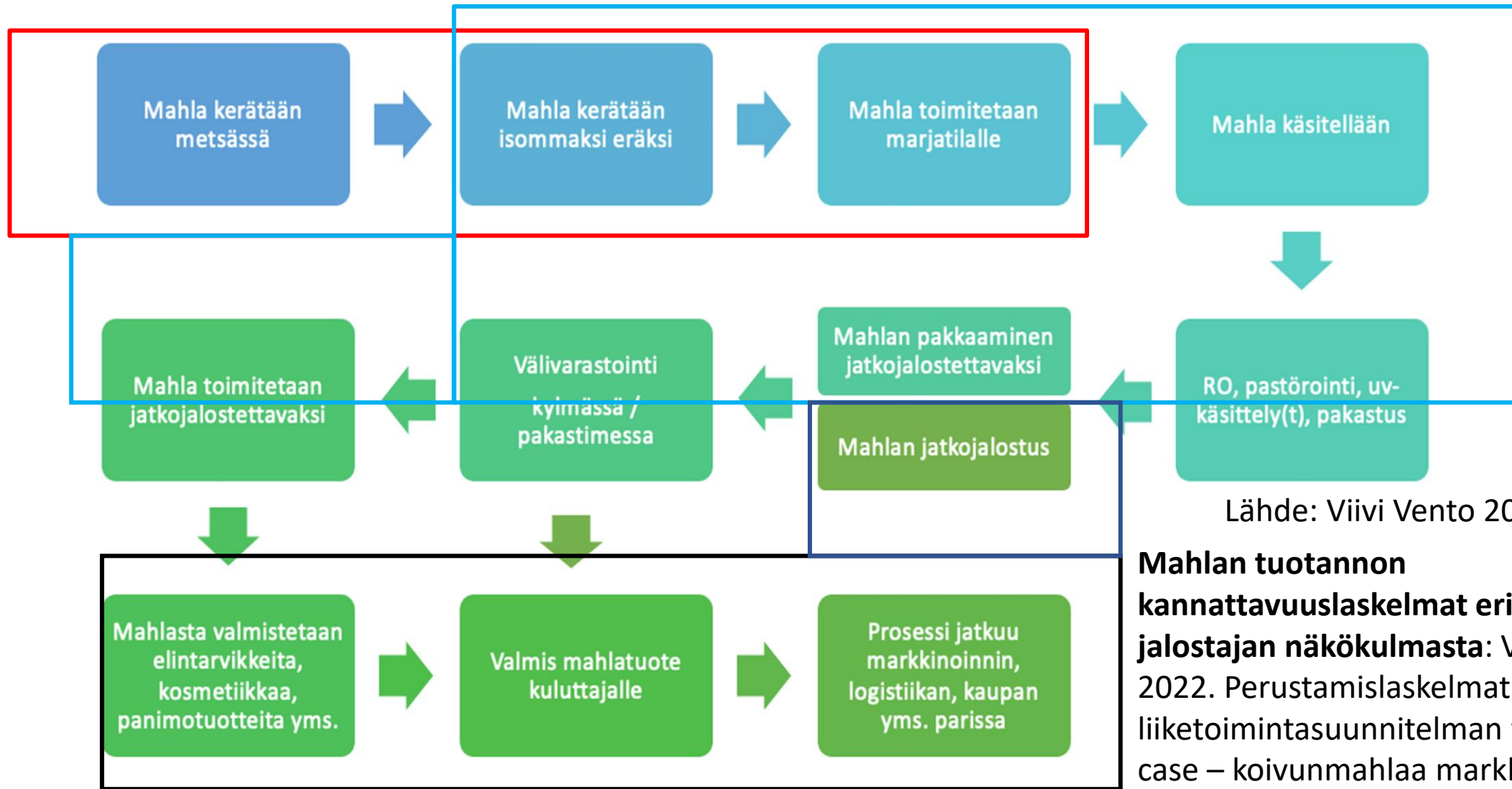
Mahlan tie marjatilalle

esimerkki

Metsänomistaja

Välivarastoija

Jatkojalostaja

Tuottajaverkosto Hämeeseen

- Hankkeessa koottu listaa kiinnostuneista
 - tuottajista (n. 50 kpl)
 - välivarastoijista (5-10 kpl)
 - jalostajista / käyttäjistä (5-10 kpl)
- Hankkeessa toimitaan yhdistäjänä / -linkkinä
- Pullonkaulana välivarastoijat, niitä hankala saada, raaka-aineen laadun vakioiminen
- Kiinnostuneet jokaiseen rooliin voi ilmoittautua tiina.mansikkamaki@mhy.fi

Kuva: AdobeStock

Esimerkkejä Hämeestä

- Pakuria ympätty (sadot 8-10 v. kuluttua)
- Visakoivu, joulukuuset, leikkohavut perinteisempää
- 2021: Mahlan käyttökokeilu oluen valmistukseen
- 2022 käyttökokeilut: mahlaa virvoitusjuomiin, saippuaan, koivunlehdet juoman maustamiseen

Kuva: Tiina Mansikkamäki

Kuva: Tiina Mansikkamäki

Kuva: Asta Sarkki

Tauko

Hankkeen tulokset: yleistä

- Perustietoa koko luonnontuoteketjulle tarvitaan lisää, edelleen huonosti tunnettu aihepiiri
 - Kerääjät: keruu ja käsittely, mitä ja miten
 - **Käsittelijät: haastava osuus saada toimimaan**
 - Jalostajat: mikä raaka-aine, mihin voidaan käyttää
- Kaksi eri toimintalinjaa: kauppakunnostettu raakamahla ja konsentroidu mahla ("pienesti ja suuresti")
- Kanta-Häme haastavaa aluetta
- Pitää pystyä ehdottamaan ratkaisuja (laitteistot, ketjun toimijat)
- Kannattavuustietoa tarvitaan lisää
- Mahlan säilyvyydestä ja menetelmistä tarvitaan lisätietoa

Puuvesien SWOT-analyysi

Vahvuudet: Raaka-aineen saatavuus Puhtaaseen luontoon perustuvat markkinointiargumentit Perinteet, tarina Nordic Koivun kansainvälinen tunnettuus	Heikkoudet: Etäisyys suurista markkinoista Brändäys? Toimijakentän hajanaisuus, sekä siitä johtuvat hajanaiset resurssit
Uhat: Suuret kilpailijat Vaihtoehtoisten puuvesien markkinoiden kasvu Ymmärtääkö kuluttaja tuotteen?	Mahdollisuudet: Tuotteen kannalta suotuisten kulutustrendien edelleen kehittyminen kasvattaa kokonaismarkkinaa Yhteistyö pienten toimijoiden välillä, kenties yhteisen brändin alla? Rinnakkaisbrändäys? Tunnettujen kotimaisten tuotteiden hyödyntäminen

Vento, V. 2022. Perustamislaskelmat liiketoimintasuunnitelman tueksi. Case: koivunmahlaa markkinoille. Opinnäytetyö. LAB-ammattikorkeakoulu, matkailuliiketoiminta. Lahti. [Viitattu 4.1.2022].

Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202201141291>

Taulukko 1. Suomalaisten puuvesitoimijoiden vahvuudet, heikkoudet, uhat ja mahdollisuudet suhteessa muihin markkinoihin.

- Mahlaopas

hankkeen päätösjulkaisuna

Materiaalit löytyvät hankkeen jälkeen:
<https://lab.fi/fi/projekti/mahla>

SISÄLTÖ

JOHDANTO	5
MAHLAN OMINAISUUDET JA KÄYTTÖ	6
MAHLAN KERÄÄJILLE	7
Satoaika ja määrä	X
Keruumenetelmät	X
Vaikutus puun laatuun	X
Luomusertifiointi	X
MAHLAN KÄSITTELY	X
Mahla elintarvikkeena - säädöksiä	X
Mahlan säilyvyys ja mikrobiologia	X
Mahlan säilyvyyden parantaminen	X
Varastointi ja logistiikka	X
Mahlan konsentroidi	X
LIIKETOIMINTA	X
Koivun arvoketjua rakentamassa	X
Lisätulojan koivun tehokäytöllä	X
Keruumallit	X
Verotus	X
Liiketoimintaverkosto	X
Tukea kustannuksiin	X
Tuottoa tiivistämällä	X
KÄYTÄNNÖN ESIMERKKI	X
Mahlan teollinen käyttö	X
Koko prosessi keruusta tuotantoon	X
MAHLAN VIENTI	X
Tutkimustodistukset, luomu yms.	X
ALAN KOULUTUSTA	X
HANKKEESSA TUOTETTUA MATERIAALIA	X

sisällys:
sisällysluettelo

LISÄTULOJA KOIVUN MAHLASTA

PAS KERUUSEEN JA KÄSITTELYYN

Hankkeen tulokset: Tiedon tuottaminen

- Hankkeen selvitykset: Esim. tietoa pakurista, kysely metsänomistajille luonnontuotteista, mahlan vientitarkastelu
- Materiaalit löytyvät: <https://lab.fi/fi/projekti/mahla>

Yrittäjätilaisuus yhdessä MK:n kanssa 14.10.2021	25
Ota koivutehokäyttöön-tilaisuus 21.10.2021	20
Koivusta lisäarvoa mo:lle 15.3.2022	44
Opintoretki Soiniin 5.5.2022	12
Päätöstilaisuus 18.8.2022	15

A close-up photograph of a glass jar hanging from a tree branch. The jar is filled with a clear liquid and has a metal tool inserted into its opening. A string is tied around the neck of the jar. The background is a blurred forest scene.

Kiitos mielenkiinnosta!

mari.sarvaala@lab.fi